

KMETSKI LIST

© Izhaja vsake srede. — Naročnina: za celo leto 30 Din, za pol leta 15 Din, za inozemstvo za celo leto 50 Din. — Inserati po tarifu. — Pismenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

V. J. . . ar:

Napačno pojmovanje

Velika je modrost v celoti poznati samega sebe in prav zato se ne moremo in ne smemo čuditi, ako še manj poznamo in obvladamo svojo okolico. Kadar pa bomo tudi v tem pogledu vsestransko orijentirani, takrat pa bomo smeli vse mirnejše zreti v prihodnost. Žal, da je teh izgledov še jako malo.

Poglejmo položaj našega kmetijstva. Da ta ni niti najmanj zavidanja vreden, v tem smo si že precej na jasnem — v tem, kako mu nuditi pogoje k izboljšanju, pa se naša naziranja tako vsestransko delijo, da si postranski opazovalec niti najmanj ne more predstavljati smernic, ki bi naj v ta namen služile. Saj, medtem ko se eden vnema za povečanje produkcije — drugi vidi pomoč v omejevanju iste, ko ta priporoča uporabo strojev, dolži oni prav stroje ko edine ali vsaj največje povzročitelje splošne gospodarske krize, in ko Peter kliče, da nas more edinole varčevanje rešiti propasti, ga skuša prevpiti Pavel češ, da bi povečana vsestranska potrošnja na mah pregnala zastoje, ki edini povzročajo kaos, v katerem se dejansko nahajamo.

Šele v zadnjem času se pojavlja v tem pogledu naziranje (katero je še najbolj posrečeno), da je vzrok splošne svetovne krize v tem — ker že desetletja človeštvo pogrešno ocenja dobrine ali kakor pravimo učeno, je ono postalo vse preveč sentimentalno a veliko premalo realno. Tako n. pr. vidimo, da se vsako leto zmeče milijone za puder, svilo, mnogokrat preplačani ter zato premalo vreden duševni užitek v obliki zabave, umetnosti in športa, pretirano drago redko pijačo in jedačo i. t. d. kar vse ali vsaj večinoma kupujemo v inozemstvu. Za ta denar pa sami dajemo produkte t. j. blago ki je za praktično (k ustvarjanju novih dobrin usmerjeno) življenje nepregledno večjega pomena — a v obliki denarja danes veliko manj vredno kakor zgoraj našeta naslada. To vse bi se moglo reči z drugimi besedami; delamo se kakor da imamo vsega preveč, vmes pa stakamo, da smo gladni in bosí.

Ako bi bilo samo tako, kakor smo zgoraj primerjali, bi se torej zlu že nekako z lahkoto izognili; odpovedali bi se sentimentalnosti in stvar bi bila rešena. A, žal ni tako!

V našem praktičnem življenju moramo čedalje bolj živo občutovati, da — zlasti z oziranjem na agrarne proizvode — tudi realne potreščine prekomerno preplačujemo! Zlo je torej v tem, da se ne moremo izogniti »zapravljanju« tudi v neobhodno potrebnem »realnem« udejstvovanju. Ako bi to dejstvo namreč ne bilo pribito, potem bi povprečen kmetovalec najmanj občutil krizo, a je na žalost le nasprotno.

Zanimivo je, ako premotrino kdo proizvaja one predrage dobrine, ki so za naše praktično gospodarstvo neobhodno potrebne. Prav kmalu pridemo do spoznanja, da tiči

največji del omenjene proizvodnje v rokah oseb, družb, ustanov in kartelov, katerim je vsaka konkurenca nemogoča. V takem položaju je torej ceno diktirati popolnoma igrača. Zato jim ni treba kalkulirati samo na podlagi samih stroškov, pač pa si lahko v poljubni višini lastijo prekomerne dobičke — a vse to naravno podražuje njihove proizvode.

Sedaj pa poglejmo našega povprečnega kmetovalca. Ali ima še kateri drugi stan toliko milijonov konkurentov? In ti konkurentje ne ponujajo svojega blaga samo na podlagi kalkulacij, pri katerih je prezrt vsaki čisti dobiček, ampak oni kljub četrtino plačanemu delu v silí delajo še z izgubo!

Edini izhod bi bil torej — protiutež (kartel), toda, kdo bo spraval pod eno marelo vse te milijone, in koncem koncev polovica njih niti ne bo vedela kaj je kartel, a kje šele, da bi se ta ogromna množica zavedala toz. pravice in dolžnosti? Kako bo šel kmetovalec vsak teden k seji, kjer naj bi do podrobnosti pre-

motril konjunkturo, dajal smernice itd. ko tega ni zmožen in ko ima še ob ave mariji delo na skednju, kozolcu, v hlevu itd. in ko bo nekoliko pred polnočjo, kakor ves polomljen padel v posteljo kakor ubit, — duševno pa ga le mori skrb, kako bo kljub nenadkrijlivi pridnosti in varčnosti skromno preživel svojo družino.

Temu trpinu bo pač morala priskočiti na pomoč skupina onih srečnih posvetnjakov, kateri mu dolgujejo za svojo prosvitljenost vsaj toliko dela in žrtev — dokler ne bo dana prilika, da bo za pridno in pošteno delo — tudi človeku primerno živel, se razvijal in napredoval, in ne kakor danes, ko telesno, kakor duševno propada in tone v obupu!

Vsako javkanje o nedostopnem kmetu in vsi izgovori na njihovo konzervativnost pa so običajno le kepe blata, ki se povprečnega kmeta niti ne primejo — ampak padejo nazaj naravnost na onega, ki jih je zalučal . . .!

(Dalje prihodnjic.)

Gorenjski kmetje pri banu g. dr. Drago Marušiču

Pretekli teden je sprejel ban g. dr. Marušič nad 100-člansko deputacijo, ki je zastopala nad 60 kmetijskih gospodarskih zadrug na Gorenjskem. Deputacija je izročila banu obširno spomenico s predlogi, sprejetimi na zborovanju omenjenih zadrug v Kranju dne 31. avgusta t. l. Spomenica navaja med drugim:

Kmetijska kriza je priklopela na Slovenskem do vrhunca. Le z veliko težavo in z zadnjimi močmi se bori kmetijski stan proti toku razmer, v katere je zašel brez lastne krivde.

Kljub naklonjenosti kraljevske banske uprave za cenejšo nabavo umetnih gnojil ne more priti do nikakega napredka in cenejšje produkcije, ker cene poljedelskih pridelkov vsak trenutek padajo in naravnost kmetu ukazujejo, da uporabo umetnih gnojil sploh opusti, ker s povečanjem produkcije še bolj uničuje prodajno vrednost svojih pridelkov.

V času, ko je cena prehrane rastla nekoliko hitro in je le v malenkostih prekoračila pravo mejo, so se takoj predpisale maksimalne cene kmetijskim proizvodom, danes pa, ko je kmetijstvo skoro popolnoma že uničeno, nihče ne nastopi, da bi drugim stanovom zabranil še nadaljno uničevanje kmetijskega stanu.

Nikakor se v proračunih ne smejo črtati krediti za kmetijstvo. Vse drugod je mesto za zmanjšanje državnih, banovinskih in drugih izdatkov kot pa v prispevkih za kmetij-

stvo. Ker če kmetijstvo odpove, je s tem odpovedal ves narod.

Predlogi k tej spomenici vsebujejo poglavja: Kmetijska zbornica, trgovinske pogodbe, razlika v cenah, lesna trgovina, živinoreja, mlekarstvo, Kmetijsko nabavno in prodajno združenstvo, umetna gnojila, naravna gnojila, taksa na nepremičnine, odprava kuluka, cigansko vprašanje, črtanje proračunov in končno sodelovanje kmetov.

V poglavju Kmetijska zbornica se predlaga, naj se s posebnim zakonom takoj ustanovi nujno potrebna Kmetijska zbornica. Kmetijske zbornice naj bodo ustanovljene za vsako banovino posebej, dočim naj za vso državo obstoji »državni kmetijski svet«.

V Kmetijski zbornici mora imeti združenstvo posebno zastopstvo. Kmetijska zbornica naj se izvoli naravnost od kmetovalcev po volilni pravici, ki jo jim daje njihovo posestvo za polovico članov zbornice. Eno četrtino članov izvolijo kmetijske zadruge, drugo četrtino pa tvorijo kmetijski strokovnjaki in zastopniki javnih kmetijskih korporacij, ki jih imenuje kraljevska banska uprava.

V vseh zadevah kmetijskih zakonov in uredb ter pogodb s tujimi državami glede kmetijstva moramo podati prej mnenje kmetijske zbornice, preden šele stopi zakon, uredba ali pogodba v veljavo.

V državni kmetijski svet izvolijo člane

posamezne kmetijske zbornice $\frac{2}{3}$, dočim $\frac{1}{3}$ imenuje poljedelski minister.

V poglavju trgovinske pogodbe se poudarja, da se mora naše kmetijstvo bolj zaščititi kot dosedaj. Glede mesnatih prešičev se mora doseči znatno znižanje carine lažjih prešičev. Nikakor ne sme ščititi samo en del prebivalstva in le nekatere banovine, ampak mora biti zaščiteno celotno kmetijstvo.

Glede razlik v cenah se predlaga, da kakor tržna nadzorstva skrbno in večkrat pretirano ščitijo konsumente pred kmetom, naj v enaki meri in še bolj upravičeno pazijo na razliko nakupne in prodajne cene kmetijskih proizvodov, posebno živine in mesa.

Zelo važno je poglavje živinoreja s 14 predlogi, izmed katerih govori zadnji o tem, naj da država za pospeševanje živinoreje naknadno vsaj 10 milijonov dinarjev, da se vsaj malo pokrije škoda, ki jo imajo naši kraji z uveljavljanjem žitnega monopola.

V poglavju mlekarstvo se predlaga, naj se z zakonom, če pa to ni mogoče, vsaj z ukrepi zabrani prekupništvo z mlekom in mlečnimi izdelki in naj se mlekarstvo uvede v koncesijonirano obrt.

Glede kmetijskega nabavnega in prodajnega združništva se predlaga, naj nudi država združništvu brezobrestno posojilo, da more vršiti svojo dolžnost za omiljenje kmetijske krize.

Kuluk naj se takoj ukine, če pa se ne more ukiniti, naj so kmetje na javnem delu plačani iz proračuna za ceste, dokler bo v veljavi kuluk in naj se kmetom za toliko znižajo davki.

Zelo važno je tudi poglavje črtanje proračunov, kjer se predlaga, naj se zidava novih šol odgodi na čase boljših gospodarskih razmer. Črtajo naj se vsi krediti, namenjeni za zidavo raznih »domov«, vzdrževanje družtev in organizacij. V vseh vprašanih, ki zadevajo podeželje, naj se zaslišijo tudi praktični možje-kmetje z dežele, dokler še ni ustvarjena kmetijska zbornica.

Ban dr. Marušič se je z deputacijo delj časa zadržal v prijaznem razgovoru in je deputaciji obljubil, da bo prav rad tolmač njihovih težav in zahtev na merodajnih mestih, ki imajo v rokah kmetijsko gospodarstvo v državi.

Mogočen kmet.-mladinski praznik v Celju

Vztrajno in z vidnimi uspehi se v okolici Celja in spodnji Savinjski dolini loteva kmetško-delavska mladina kulturnega in prosvetno-organizatoričnega dela. Svoj prvi večji uspeh je dokazala na praznik Marijinega rojstva, ko je priredil Pododbor Zveze kmetških fantov in deklet za celjsko okrožje s sodelovanjem vseh svojih društev kmetških fantov in deklet veliko tekmo koscev in kmetških kolesarjev.

Okrašeni vozovi in povorka.

Lep solnčen dan je bil naklonjen naši kmetški mladini. Že okoli 15. ure se je jela polniti celjska Glazija z okrašenimi kmetškimi vozovi, enotno oblečenimi kosci, tekmovalci in grabljicami ter celo vojsko kmetških kolesarjev. Pričele pa so prihajati tudi večje množice celjskega meščanstva, da prisostvujejo prireditvi. Pa tudi iz oddaljenejših krajev je prihitelo mnogo prijateljev kmetške mladine. Iz Konjic pestro okrašen avtomobil g. dr. Mejaka, ki se je pozneje uvrstil v povorko. »Kmetško Prosveto« iz Ljubljane je zastopal tov. dr. Janže Novak; »Kmetški list« tov. urednik Milan Mravlje; »Zvezo kmetških fantov in deklet« pa tov. France Gerželj. Kmalu se je pričela formirati slikovita povor-

ka, ki je krenila iz Glazije na tekmovalni prostor v Sp. Hudinjo. Na čelu povorke je jezdil zastaven kmetški konjenik z veliko državno zastavo, za njim več konjenikov nato godba na pihala; s kosami na ramah je korakalo 25 koscev-tekmovalcev in z njimi 25 grabljic, oblečenih zelo okusno in prijetno, za njimi cela armada kmetških kolesarjev z okrašenimi kolesi, nato pa številni okrašeni vozovi, ki so kar žareli v svoji pestrosti in barvitosti. Vozovi so bili iz Gor. Hudinje, Dramelj, Sv. Jurija ob Juž. žel. odkoder se je pripeljala vsa kmetijska šola pod vodstvom tov. Fr. Hajnska, Sv. Jurija ob Taboru, Orle vasi in Trnave. Za okrašenimi vozovi pa je korakalo številno prebivalstvo. Vsa pestra kmetška povorka se je pomikala po Ljubljanski cesti, Prešernovi ulici, Kralja Petra cesti, Mariborski cesti, skozi Gaberje v Sp. Hudinjo, kjer se je vršila tekma. Povsod je celjsko meščanstvo z zanimanjem ogledovalo povorko, mnogi so se ji tudi priključili in hiteli v Sp. Hudinjo, da prisostvujejo tekmi.

Prvenstvo v košnji sta si priborila tov. Ljudevit Mastnak iz Dramelj in Beilinc Valentin iz Sv. Jurija ob Taboru, tretje mesto pa sta si priborila Jakopin Stanko iz Dramelj in Potočnik Ferdo iz Frankolovega.

Ustanovni občni zbor „Kmetške prosvete“

Poleg drugih številnih narodnih prireditev se je v soboto, 5. septembra vršil ustanovni občni zbor »Kmetške Prosvete«. Dvorana Zveze kulturnih društev se je napolnila z mnogimi javnimi delavci iz vseh področij in panog, zastopanih je bilo po zastopnikih tudi več društev in organizacij, med njimi ljubljanska in mariborska Zveza kulturnih društev, Zveza kmetških fantov in deklet, J. N. A. D. »Jadran«, akademski klub »Njiva« in druge. Predvsem je bilo opaziti mnogo naših javnih delavcev iz podeželja ter večje število naše kmetške mladine.

Občni zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Janže Novak, ki je uvodoma toplo pozdravil vse zbrane javne delavce in tovariše ter nadalje izvajal:

»Življenja sposobno je le društvo in organizacija, ki nastane iz nujne potrebe. Da moremo z upom pogledati v bodočnost »Kmetške Prosvete«, moramo ugotoviti, kakšne potrebe so rodile »Kmetško Prosveto«.

Upošteva je socijološko in psihološko dejstvo, da se iz vsake skupine ljudi hitro izlušči par

ljudi, ki postanejo merodajni nosilci mišljenja in čuvstvanja svoje okolice, moramo ugotoviti potrebo, da prav tem vodjem vsega narodnega življenja posvetimo posebno pozornost. Od sposobnosti, izobraženosti in iniciativnosti teh ljudi zavisi intenzivnost vseh panog in smeri našega narodnega življenja. Te ljudi, ki ne morejo ostati neaktivni, ki posegajo v vsakem slučaju v kulturno, socijalno in gospodarsko življenje svoje okolice, je treba kot prosvetne delavce združiti v posebno društvo ter jih v tem društvu še bolj usposobiti za njihovo vodilno vlogo v vseh panogah narodnega življenja. S prosvetnim delom v teh vrstah se opravlja izobraževalno in organizatorično delo intenzivno, ker s takim delom vzgajamo nekaj »oficirski zbor«, ki daje sposobnih voditeljev vsem narodnim edinicam. Te pa moramo poiskati že med mladino, jih vzgajati od mladih let in usposabljeni njih voditeljski talent.

Naši voditelji so bili vse doslej preveč osamljeni, brez pomoči, vsled tega tudi čisto malodušni in zagrenjeni. Zdavnaj bi nam že bila po-

trebna organizacija, ki bi jih združevala, podpirala, aktivizirala in usposabljala mladi naraščaj — tej potrebi bo odslej skušala zadostiti »Kmetška Prosveta«. Posebno bo skušala že med fanti in dekleti na vaseh čimprej odkriti tiste sposobne, ki bodo vodili vas. K temu voditeljskemu poklicu je pozvana kmetška mladina vsled svoje prirodne inteligence — in ta inteligenca ni manj važna od šolane inteligence ter spada z njo v isto organizacijo. Prosvete in kulture ni mogoče v vas nositi bodisi iz mesta ali iz višjih sfer, temveč jo je treba vzgojiti v vasi sami. Tam je že v klicah podana. Tako kmetško prosveto hočemo, ne pa posnemanja šolanih, gosposkih ljudi!

Vsak čas ima svoje naloge, svoj program in svojo ideologijo. Te naloge, program in ideologijo pa more čisto podati le organizacija vseh narodnih voditeljev, ki potem v skupnem duhu z elanom delujejo za dosego ciljev svojega časa. Čim aktivnejše naloge, čim jasnejši pogled v bodočnost in njen razvoj, čim večja važnost intenzivnega dela za skupnost — tem večji elan v delu poedinih prosvetnih delavcev — voditeljev in njihove organizacije.

Bodoči razvoj, njega program in naloge, bomo skušali ugotoviti z resolucijami in smernicami »Kmetške Prosvete«. Da čuti današnja generacija mladine in voditeljev potrebo formulirati svoj program, svoje poglede v bodočnost — te potrebe ni mogoče zanikati. V »Kmetški Prosveti« storimo to brez ozira na levo in desno. In tudi to je ena izmed mnogih potreb, ki so rodile »Kmetško Prosveto«.

Po tem uvodnem govoru so bila soglasno sprejeta pravila »Kmetške Prosvete«. Nato pa je g. dr. Novak prebral »Socijalno-gospodarske smernice dela Kmetške Prosvete« ter jim dodal še v govoru daljši komentar.

(Nadaljevanje.)

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ŠT. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Pododbor zveze kmetških fantov in deklet v Celju se najprisrčneje zahvaljuje njenim celjskim meščanom in vsem ostalim posetnikom tekme koscev in kmetških kolesarjev v Spodnji Hudinji za mnogobrojen poset in naklonjenost. Kmetška mladina je z radostjo spoznala, da tudi drugi sloji podpirajo in razumevajo njen pokret. Posebna zahvala vsem onim, ki odobravajo naše delo na vasi, kajti naše delo velja narodu in mogočni in edini domovini, oproščeni vseh strankarskih strasti, za Jugoslavijo pozitivnega dela. Kmetška mladina se zahvaljuje vsem darovalcem nagrad, Zvezi slovenskih zadrug, Ekonomu, Kmetškemu hranilnemu in posojilnemu domu, Celjski posojilnici za podpore v denarju. Gospodu Videmšku iz Maribora kot zastopniku Flugs kose, ki se dobe pri znani domači tvrdki Jagodič v Celju, Glavni trg, za darovane garniture, tvrdki Rakuš za kose, pivovarni Union za poklonjeno pivo, tovarni kos »Stirya« iz Judenburga (Avstrija) za potom g. Brumena, Spod. Hudinja, darovane kose. Tovarna Aga - Ruše nam je darovala umetna gnojila. Trgovski dom Stermecki, Celje, je pod lastno ceno preskrbel darila za nagrade. Vsem darovalcem in prijateljem kmetške mladine najiskrenejša hvala. Kmetška mladina bo znala ceniti njih naklonjenost. Hvala.

Agrarni interesenti — pozor!

Kar smo napovedovali takoj po objavi zakona o likvidaciji agrarne reforme in na kar smo agrarne interesente tudi pravočasno opozorilo, to se že izpolnjuje: nasprotniki agrarne reforme so začeli delati z vsemi mogočimi sredstvi, da pripravijo uboge agrarne interesente še ob to, kar jim je po dolgem boju dala postava.

Slučajev, da so hoteli nekateri dosedanjih lastnikov pripraviti ljudi ob njihovo uzakonjeno pravico, ni malo. Že takrat, ko je bil zakon komaj objavljen. Takrat so pritiskali zlasti na župane in na razne občinske odbornike, naj nikar ne snujejo za izvedbo reforme potrebnih gozdnih in pašniških zadrug in naj gledajo na to, da se tudi občine ne bodo prijavile kot »agrarni interesenti«, češ, če se ne bo nihče prijavil, bo ostalo vse pri starem in gospoda bo zopet lepo in mirno živela in uživala bogastvo zemlje kakor nekdanj. Pritisk na župane je bil ponekod tako občuten, da bi bili gospodje svoje namene res dosegli, če ne bi bilo tu te »proklete« Zveze agrarnih interesentov, ki je take lepe račune kar sproti križala in uveljavila povsod kmečko uzakonjeno pravico s pravočasnim ustanavljanjem in priglaševanjem zadrug. To je bilo že samoposebi nekaj naravnost neverjetnega, da se je morala naša Zveza boriti takorekoč proti lastnim domačim županom in proti domačim občinam; ampak končno je to razumljivo, če pomislimo, kako globoko je v srcih raznih naših ljudi že zasedran stari, dolga stoletja trajajoči strah in trepet pred grajščinsko »gospodo«. Kar pa se je zgodilo v občini Črna, to pa presega vse meje in mi se nadejamo, da bo znala državna oblast v tem slučaju ukreniti vse, kar je potrebno v varstvo zakona.

Zgodilo se je namreč, da je županstvo občine Črna razposlalo prizadetim ljudem sledečo okrožnico:

»Na podlagi razpisa agrarnega urada v Ljubljani se vabite, da se udeležite v četrtek dne 3. septembra 1931. ob 10. uri dopoldan v občinski pisarni v Črni sestanka vseh agrarnih zaupnikov občine Črna.

Zastopnik agrarnega urada bo zasliševal in zapisniško ugotavljal želje posameznih agrarnih interesentov.

Namen sestanka je, da se vsled posebnih prilik in razmer, katere vladajo v tem kraju in na veleposestvu grofa Thurna, dvigne agrarni zakup in restavrira stanje, kakor je bilo pred uvedbo agrar. ref. Da se razmere prečistijo in dožene pravo stanje, pride zastopnik agrarnega urada na občino Črna, da zadevo končno javno uredi.

V Vašem interesu Vas pozivamo, da se sestanka udeležite ter podate Vaš predlog, ker se bi sicer smatralo, da ne reflektirate več na agrarni zakup. Pripomnimo, da bo od tega sestanka odvisno, ali se naj vzdrži agrarni zakup, ali pa naj se ga prekliče. — Županstvo občine Črna, dne 29. 8. 1931.«

V tej okrožnici oziroma v tem »vabilu na sestanek« je skoro toliko napak in napačnih trditvev, kolikor je v njej besed. Govori n. pr. o nekem »razpisu agrarnega urada v Ljubljani«. Kje je ta »agrarni urad«? Kje je tisti »razpis«? Mi ne poznamo niti enega niti drugega, vemo pa, da agrarnega urada v Ljubljani sploh več ni! Ker pa tega urada sploh več ni, zato tak urad, ki ga ni, tudi ne more nikamor pošiljati svojih zastopnikov, da ljudi zaslišujejo!

Cela zadeva je torej v resnici nekaka zelo čudna stvar, ki je preračunana menda le na to, da se spelje agrarne interesente na napačno pot in da se jih bi menda pripravilo ob njihove pravice?

Mi ne vemo, ali se je v vabilu omenjeni

Spomenik kralja Petra, ki je bil odkrit v Ljubljani v nedeljo, dne 6. sept. 1931 v večen dokaz hvaležnosti Slovencev. Kip je delo kiparja Lojzeta Dolinarja.

sestaneke res vršil ali ne; vemo pa to, da so podpisi, ki so bili morebiti nabrani na tem sestanku, ničevi in neveljavni, ker so bili dobljeni od raznih preplašenih, morebiti tudi na grd način nalaganih in zapeljanih ljudi. Tak podpis pa ne more držati, če je le še za 2 solda pravice na svetu!

Zveza slov. agrarnih interesentov pa bo ukrenila s svoje strani vse, da bo zaščitila interese ubogih siromakov po zakonu, ne pa po volji in želji nekdanjih »gnad«.

Pri tej priliki prosimo vse agrarne interesente, naj nam vsak slučaj takih in podobnih poskusov takoj sporoče, da jih pravočasno preprečimo, drugič pa tudi zato, da bomo ljudem praktično pokazali in dokazali, da je tisti nesrečni »strah pred grajsko gospodo« in pa strah pred raznimi nekdanjimi plemenitaškimi naslovi dandanes v sredi votel, okrog kraja ga pa nič ni! Danes velja samo postava in nič drugega; tisto pa, kar je bilo, je — bilo!

Tedenski koledar.

- 20. septembra, nedelja: Evstahij.
- 21. septembra, ponedeljek: Mat. Ev.
- 22. septembra, torek: Mavricij.
- 23. septembra, sredo: Tekla.
- 24. septembra, četrtek: Rupert.
- 25. septembra, petek: Kleofa.
- 26. septembra, sobota: Ciprijan.

Sejmi:

- 20. septembra: Nadlesk, Sv. Lenart v Zabukovju.
- 21. septembra: Ribnica, Tuhinj, Št. Ilj, Rečica, Laško, Fram, Luče, Podsreda.
- 22. septembra: Črnomelj.
- 24. septembra: Slov. Bistrica, Št. Rupert, Sv. Trojica g., Sv. Frankolovo.

Davkoplachevalci! V letošnji izdaji Kmetijske Matice izide zelo obširna knjiga »Neposredni davki«, ki jo je spisal priznani davčni strokovnjak, finančni svetnik Josip Mošetizh. V splošnem delu razpravlja o značaju in namenu davkov, o davčni zakonodaji, finančni upravi in važnejših davčnotehničnih izrazih. V drugem delu podaja pregled neposrednih davkov, nato pa razpravlja ločeno o posameznih davčnih vrstah (zemljarina, zgradarina, pridobnina, rentnina, družbeni davek, vojnica, davek na neoženjene osebe, prometni davek, davčna prostost oseb z 9 ali več otroci). Tretji del obsega priredbeno poslovanje (kako se davki odmerjajo, kako se proti odmeri pritožimo, kedaj davki zastarajo). Četrty del govori o pobiranju in prisilnem izterjevanju davkov, peti del pa o davčnih kaznih in davčnokazenskem postopanju. Bo to knjiga, katero so do danes pogrešali vsi gospodarski krogi, pa tudi javne korporacije, občine, županstva, dobrodošla bo odvetnikom in sploh osebam, ki imajo posla z davčnimi oblastvi. Kdor takoj naroči, dobi za 20 Din (poština posebej) poleg navedene knjige še 3 druge: Miloš Štibler: »Zadružništvo«, »Kri Finoclov«, povest in Veliki koledar Kmetijske Matice za leto 1932. Pozneje bo vsaka knjiga zase stala najmanj toliko, kolikor sedaj vse skupaj. Zato ne odlašajte!

Pri slabem počutju je naravna »Franz Josefova« grenčica prijetno učinkujoče domače sredstvo, ki se z njim znatno zmanjšajo težkocne in češče zanesljivo koristijo že male količine. Dopisi ženskih zdravnikov hvalijo soglasno prav milo učinkovanje »Franz Josefove« vode, ki je posebno izborna za nežni ustroj ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Novi volivni zakon.

V soboto, dne 12. septembra 1931 je bil objavljen v »Službenih novinah« novi volivni zakon za volitev narodnih poslancev.

Zakon določa splošno, direktno in javno glasovanje. Vseh poslancev je nad 305. Dravska banovina voli 25 poslancev. Kandidatne liste so enotne za celo državo. V vsakem srezu mora biti postavljen kandidat enotne državne liste. Lista, ki dobi večino glasov po vsej državi, dobi takoj dve tretjini poslancev. (V Dravski banovini 16.) Ostalo število poslancev se deli na vse državne liste.

Po svetu

Pretekli teden je bil skoro po vsem svetu jako živahen. Povsod se je nekaj pričelo oživljati in gibati, kar kaže, da se bližajo ponekod važne spremembe.

V ZENEVI

zboruje Društvo narodov. Tam so imeli »veliki teden, ker so nastopili kot govorniki veliki državniki v razpravi, kako naj se svet pomiri. Govoril je ruski zastopnik Litvinov, govoril je zastopnik Francije Briand, oglasil pa se je tudi nemški vnanji minister dr. Curtius. Vs so govorili temperamentno, toda vsak je z največjo trdovratnostjo branil in zastopal svoje ožje stališče. Iz teh nasprotujočih si mnenj je razvidno, da smo od kaknega »evropskega sporazuma« še daleč proč, vidimo pa tudi že danes lahko, da tudi nameravana razorožitvena konferenca ne bo rodila kaj prida sadu ali pa nič.

Drug važen znak splošnega položaja je tendenca k splošni varčnosti.

V ANGLIJI

so sestavili »vlado narodne koncentracije«, ki ima nalogo, da na vso moč krajša državne izdatke in odpre vire novih dohodkov. Žrtve, ki jih zahteva nova angleška vlada od naroda, so ogromne, toda angleški narod jih bo prenesel, ker se zaveda, da gre za angleško gospodstvo in za angleški ugled po vsem svetu. Kedar pa gre za to, takrat so Angleži še vedno trdovratno branili svojo finančno čast in so plačevali, dokler niso bili zopet na višku.

Slični pojav opazujemo tudi

V NEMČIJI

Tudi tam se suče vsa notranja politika okoli varčnosti in kakor v Angliji tako znižujejo tudi v Nemčiji uradniške plače in zvišujejo dajatve. Ljudje sicer niso posebno zadovoljni z ostrimi

vladnimi ukrepi, ni pa dvoma, da bodo plačali, dokler ne bodo zopet dosegli gospodarskega ravnotežja.

V SOSEDNI AVSTRIJI

so imeli ta teden nekak »prevrat«, ki ga je vpriporil znani avstrijski »Heimwehr«. To je neke vrste fašistična organizacija, ki že dolgo stremi za tem, da bi z nasiljem prevzela državno oblast v Avstriji v svoje roke. Poskus pa, ki so ga napravili v tudi nam znanem rudarskem revirju v Leobnu, se je žalostno izjalovil, ker sta policija in vojaštvo poskus upora že v kali zadušila. Vsekakor pa je ta poskus pomemben znak, da v sosednji Avstriji ni vse tako kakor bi moralo biti in da so nasprotja med različnimi političnimi skupinami silno ostra.

NA OGRSKEM

pa se je dogodila silna nesreča na železnici v bližini Budimpešte. Pravijo, da so komunisti položili na železniški tir blizu Budimpešte na progi Pešta—Dunaj peklenski stroj, ki je razdril viadukt in pogнал ekspresni vlak v zrak. Žrtev je mnogo. Ni pa še točno ugotovljeno, kakšnega značaja je ta napad pravzaprav: ali je res le delo »brezposelnih«, ali pa ima političen značaj. Vsekakor pa kažejo poskusi nasilja v Avstriji in na Ogrskem, da tam v globinah nekaj vre.

Velike važnosti za svetovno politiko pa je prihod voditelja Indijcev Ghandi-ja v London na ponovno indijsko konferenco. Ghandi se drži tudi v Londonu strogo svojega indijskega domačega življenja in je še vedno nepopustljiv kakor je bil. Angleška vlada bo morala napeti vse svoje sile, če bo hotela doseči z Ghandijem količkaj trajen sporazum.

Kdor pridobi našemu listu na leto le enega novega naročnika, je že veliko storil za kmetijski pokret.

Novice

Ako ste prejeli od uprave kmetškega lista opomin, za poravnavo naročnine, Vas prosimo, tudi tem potem, da ne odlašate s plačilom.

Za šefa sanitetnega oddelka na higijenskem zavodu v Ljubljani je bil imenovan inž. Stojan Guzelj.

Prosvetno ministrstvo je na predlog bana Dravske banovine dovolilo ustanovitev otroškega vrta v Š. Vidu nad Ljubljano.

Kmetijsko ministrstvo pripravlja za vodovodne zadruga Jugoslavije nov zakon.

Oklic prebivalstvu vasi Klanec, Zalog pri Škofljici, Pijava Gorica, Studenec-Ig, Vrh pri Turjaku in Sv. Marija. 16. artilerijski polk bo vršil streljanje z ostrimi topovskimi naboji dne 23., 24., 25., 26., 27. in 28. septembra tega leta iz mesta južno od vasi Klanec in Zalog (pri Škofljici) ter Pijave Gorice na cilj K. 358, južno od vasi Studenec-Ig, ter izpo vasi Brezje pri Pijavi Gorici in vasi Vrha pri Turjaku na cilj Sv. Marija (Kurešček K. 833). Opozarja se prebivalstvo okoliških občin in vasi, da se brezpogojno pokori nalogu vojaške oblasti, ter da v gori označenih dnevih opusti vsako delo v tem pomerju, kakor tudi, da ne prijema z rokami ali kakorkoli eksplozivne projekte — krogle ter njihove odpadke, ker je to smrtno nevarno, temveč da o vsaki najdbi takoj obvesti najbližnji županski urad ali orožniško postajo. — Komandant: artil. polkovnik Radovan P. Jovanović s. r.

111 let je že stara KRAJNSKA HRANILNICA, ki se imenuje

sedaj

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 9

Tu naložite na najboljše obresti svoje prihranke.

Posojilojemalci jamčijo samo za svoje posojilo, ne pa za obveznosti hranilnice, kot je to pri zadrugah, kajti za njene obveznosti jamči **cela Slovenija** (Dravska banovina) z vsem premoženjem in davčno močjo.

Najvarnejša naložitev denarja. Najvišje obrestovanje.

Sanje — resnice

Ljudstvo, bilo preprosto ali naobraženo, iz »nižjih« ali »višjih« krogov, rado veruje sanjam in jim večkrat pripisuje naravnost odločilen pomen. Razlika je le v tem, da se eni zadovolje z razlago iz sanjskih bukev, dočim stavijo drugi sanjske številke potajeno na loterijo, zlasti v teh pasjih dneh.

Radoveden sem, kako si bodo bralci, predvsem razumni in razsodni, razlagali tele moje sanje, to je, ali bodo ostale le sanje ali sanje-resnice. Evo:

»Na visoki gori je zapičena orjaška, na obeh straneh različno popisana tabla. Na eni strani berem:

»Jaz sem Usoda...! Kar je bilo debelo pisano, podčrtam). Stara sem kot človeštvo in ne vem niti o svojem rojstvu, niti o smrti. Moje tajne sile so nedosežno močne in spremljajo človeštvo naklonjeno ali sovražno. Tako se vsaj človeštvo izraža in me zato obožuje, proseč me zaščite. So pa tudi taki, ki se slepo

ali popolnoma udajajo usodi« — tako se namreč izražajo — češ, da je sreča ali nesreča poedincev in narodov že v naprej določena. To so torej verni oboževalci takozvane absolutne predestinacije.

Zmota, šibkost človeštva!

Saj je vendar docela na dlani, da jaz ne dajem vašemu življenju pravca, ne vodim ga, niti ne o njem odločam. Zamisli se v one odločilne trenutke, kjer je korak naprej ali nazaj (v srečo ali nesrečo) odvisen od človekove volje, to je od onega pojava, ki me (usodo) sam kuje. Tukaj je moj vpliv docela onemogočen.

Le v izjemnih slučajih je človeško žitje in bitje popolnoma v moji oblasti. Zakaj to, je moja tajna.

Človeštvo si je izkovalo razne »smole«, »bridke«, »zapečatenec« in druge »usode«. V vseh teh in drugih slučajih sem nedolžna, ker so ti, poedincev in narodom škodljivi in celo usodepolni pojavi, posledica njihovih miselnih in telesnih kretenj. Celotno miselnih. Kje naj bo moja krivda, če človeštvo, ki ima last-

no prosto voljo in samoodločbo, tolikokrat tako zgrešeno usmeri svoj korak v življenje; če neštetokrat tako nesmiselno drvi le pod vtisom nekih zverženih sanj in sreče!? Sreča — hm — to je zelo raztezen pojem, ki se ga ne da nikoli določno opredeliti. Pozorno beri te besede, pa boš sam razbral, kaj je sreča.

Povem ti le toliko, da je človek sam kovač svoje sreče in se jaz odražam kot posledica tvojih korakov. Ne grem torej pred, ampak za teboj.

To si zapiši v spomin zlasti danes, ko mi v težkem boju za obstanek in pod vtisom krize pripisuješ krutost. Kaj bi ne, ko človek tako rad pripisuje vse pojave, ki so mu v škodo, na rovaš drugih ali pa — usode.

Da, ta kriza, ki vas tako stiska! Veš li, kdaj in odkod je? Plod je materijalnih in duhovnih odnošajev med vami, vaše pozitivne ureditve, čije cilj je docela zgrešen, in ki kaže, da ste v vsej vaši mogočnosti zelo šibki.

Boj za kruh je utemeljen v večnoživem naravnem zakonu. Dokler tekmujejo žuljave roke in intelekt (duševno delo) s pošteni,

Novo tržnico bi radi zgradili v Ljubljani, in sicer bi regulirano Ljubljaničko pokrili od frančiškanskega do Zmajevskega mostu, na tem mestu pa postavili veliko pokrito tržnico. Stroškov bi bilo okoli 10 milijonov dinarjev. Za sedaj še nimajo denarja.

Zakonita cena kruhu. Uradno poročajo: Na podlagi pooblastil iz čl. 10 zakona o prodaji pšenice v državi iz dne 4. septembra t. l., je minister za trgovino in industrijo predpisal tole uredbo o cenah kruhu v državi.

Čl. 1. Kruhu se določijo v državi tele cene:
Beli kruh 4 Din kg, polbeli kruh 3 in pol dinarjev kg, črni kruh 2 in pol Din kg.

Te cene veljajo do nadaljne odredbe. Cene luksuznemu pecivu so svobodne.

Zvišana carina na naše oglje. Grčija je sklenila zvišati s 1. oktobrom carino na naše oglje. Za vsakih 10 ton se tarifa poviša na 5700 drahem.

Kuhinja za siromašne v Zagrebu. Zagrebški občinski svet je sklenil zgraditi veliko centralno kuhinjo za siromašne sloje. V kuhinji naj bi dobivali hrano zavodi za otroke, pomočnike, mestne reveže, delavce, uradnike in revnejše sloje sploh.

Tolpa roparjev v gozdu pri Rogoznici. V bližini Ptuja je te dni napadla zločinska tolpa cigánov neko žensko in ji napravila silo. Napadena ženska je sporočila dogodek orožnikom, ki so se podali takoj na pot in zločince zasledovali. Posrečilo se jim je aretirati pet tolovajev in odkriti njihovo gnezdo v gozdu pri Rogoznici. Tu so našli velik plen raznovrstnega blaga, pušk, vina itd. Štirje banditi so pobegnili. Med aretiranci so sami prekmurški cigani.

Z dinamitom nad ribe. V Zg. Besnici je imel ljubljanski trgovec Mirko Stepič zgrajeno ribje plodišče v stranskem rokavu potočka Besnice. Te dni je neznan zlikovec vrigel v plodišče večjo množino dinamita, ki je popolnoma zrušila napravo in vse ribe pobila. Zlikovca zasleduje orožništvo.

Vraže povzročile nesrečo. Posestnikova hči Marija Tolarjeva iz Podloga pri Selcah je hotela pokaditi svojo bolno mater s smodnikom, da bi ozdravela. Smodnik pa se je vnel in zažgal dekletovo obleko ter jo hudo ožgal po rokah in obrazu. Prepeljali so jo v bolnico.

Smrtno se je ponesrečil pri Sv. Primožu na Pohorju Janez Lorenci, ki je padel s kozoča, ko je razkladal žito.

Z voza je padel pretekli teden posestnik Franc Mlakar iz Pirašice pri Brezjah, ko se je vozil s konjem iz Radovljice. Konj se je med potjo splasil in nesrečni Mlakar je tako nesrečno padel, da je obležal na mestu mrtev.

Za vodovodne in kanalizacijske naprave v Novem Sadu je dovela Državna Hipotekarna banka novosadski občini posojilo 60 milijonov dinarjev.

Zavarovanci naj se javijo. Uradno poročajo: Zavarovalna družba »Allgemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lyfrantek« v Amsterdamu je likvidirala. Vsled rešenja apelacijskega sodišča v Amsterdamu se izplača gotova vsota zavarovancem iz bivše Avstrije, ki so sedaj državljani kraljevine Jugoslavije. Sledeče osebe, ozir. njihovi dediči imajo še dobiti zavarovalnino in sicer:

1. Wogrincec F. iz Očeslavcev Din 298, 2. Balen S. iz Celja Din 284, 3. Jurič O. iz Slov. Bistrice Din 443, 4. Paulič J. iz Pilštanja Din 445, 5. Cerjak J. iz Leskovca Din 148, 6. Lipar A. iz Mengša Din 280, 7. Sitte G. iz Ponikve Din 361, 8. Mohorič Jakob iz Mošenj, vsota ni navedena, 9. Gregorinčič Marija iz Maribora, isto, 10. Šturm A. iz Spod. Žreč, isto, 11. Petrič Jakob iz Maribora, isto. — Ker se bivališča teh zavarovancev oziroma njih dedičev niso mogla dosedaj ugotoviti, se naroča, da vsa oblastva poizvedujejo o sedanjem bivališču teh oseb in njih dedičev, ki naj sklicevaje se na ta razglas predložijo kraljevski banški upravi dravske banovine v Ljubljani svoje prijave. Prijave morajo vsebovati: Točno ime, priimek in naslov, dan zavarovanja, zavarovano vsoto in številko police ter ime koristnika zavarovanja. Prijavi naj se priloži polica ali pa pobotnica o vplačanih premijah.

Otroke je prodajala te dni neka ženska v Subotici. Triletnega fantka je prodala za 300 in nekaj mesecev starega dojenčka za 40 dinarjev. Po kupčiji je ženska hitro zginila, predno jo je mogla policija prijeti.

Nesreča pri živini. Najemnik pri grofu Thurnu pod Urško goro je pasel te dni živino kmalu po dežju. Po pašnji je pričelo vso živino napenjati in ubogemu najemniku je poginilo 5 glav živine, 6 jih je pa rešil.

Površina zemlje, ki je letos obdelana za sladkorno peso, znaša v Evropi 1,600.000 ha, v Rusiji pa 1,400.000 ha. Govori se, da bodo cene sladkorju še zvišali.

Gospodarsko-finančni odbor ministrov jugoslovanske vlade je sklenil ukiniti carino na izvoz volne.

Zmanjšanje izdatkov v pruskem proračunu bodo dosegli na ta način, da bodo s prvim oktobrom odpustili okoli 4000 pomožnih učnih moči na pruskih srednjih šolah.

Snov za umetno svilo. Neki francoski kemik je znašel novo snov za izdelovanje umetne svile.

Upor čilskih mornarjev je vlada zadušila na ta način, da jim ne bo znižala plač, kakor je nameravala in proti čemur so se mornarji uprli.

Če želite, da ostane Vaše perilo trajno in lepo, rabite samo

LUX

Umor poljskega poslanca. V gališkem kopaljšču Truskawiecu je bil te dni umorjen poljski poslanec Holuvko, član Pilsudskijeve stranke in znan nasprotnik Ukrajincev. Domnevajo, da so Holuvskega umorili Ukrajinci iz političnih razlogov, ker je zahteval, da umaknejo svoje pritožbe pri Društvu narodov.

Zaklad na dnu morja. Italijanskim potapljačem se je posrečilo najti ladjo »Egipt«, ki je bila l. 1922 potopljena in na kateri je bilo okoli 6000 kg zlata. Čim se bo morje pomirilo, bodo zaboje z zlatom dvignili.

Trdno voljo — postati mašnik je imel hlapec Franc Gollreiter, ki je po odsluženju vojaški službi in končani vojni stopil v gimnazijo, isto 1927. z uspehom končal, nato pa stopil v semenišče in letos pel novo mašo v Celovcu.

Upor italijanskih kmetov. V občini Montenero so se uprli tamošnji kmetje, na katere je poslala oblast četo karabinierjev. V spopadu sta bila dva kmeta ubita, več pa težko ranjenih.

socialnimi sredstvi, ni moje sovražnosti; pač pa čuješ o »težki usodi«, ko pade človek v svojih stremljenjih na stopnjo najnižjih živalskih nagonov in se vsi njegovi ideali kopljejo v »zlati lakoti«.

Pospremi me v ona velikanska mravljišča, ki jim pravite velemesta! Popeljem te namenoma tja, kjer štrle nebotičniki liki pokvarjeno zobovje; tja med fabriške kiklope in razkošne izložbe ob omotičnih cestah-ulicah, kjer se gnetejo množice od jutra do večera z neugnano naglico in sta na eni strani nagačena prekomerno bogastvo in opojna lepota, na drugi pa ravno tako prekomerna revščina z zopernim licem.

Kaj vidiš ali bolje: kaj občutiš?

Ni li vse to boleest, nesoglasje, nasprotje, kljubovanje?

Kljubovanje je onemu zakonu, ki smo mu vsi podrejeni, kljubovanje prirodi. Zato ti povem, da vsemu, kar je prirodno, to se pravi, kar je skladno ali vzporedno z zakoni prirode, sem in tudi moram biti naklonjena. Nasprotno pa vse, kar je neprimerno, sovražim

in se nad tem prej ali slej maščujem.

Kaj torej pomenijo velemesta (mesta) in kdo jih je osnoval? Sam pohlep po tvarnih dobrinah, po slavi in moči. Zato se jaz pojavim kot nenaklonjena družica človeka tam, kjer si stojita nasproti prekomerna moč bogastva in ravno tako prekomerna moč — revščine, ker obe človeštvo razkrajata v materialnem in moralnem oziru.

Ravnokar je moje maščevanje na pohodu. Zato pa čuješ, kako se življenje v teh mravljiščajih sesuva.

Le veruj mi, da je mesto groblja, grobišče, človeštva, dasi je to tvojemu mnenju protivno. V mojem sovraštvu je maščevanje prirode. Človek pa daje temu pojavu naziv »kriza« in celo »katastrofa«, dočim bi ga moral pravilno nazvati zdravljenje. (Zopet neverjetno, kaj ne? Le razmišljaj!)

Priroda ne pozna pretiranja; zmerna je, pravična, resnicoljubna. Zato pa po eni ali drugi poti, na eden ali drugi način, prej ali pozneje sama zravna ne le svojih, ampak tudi človeške ustvaritve.

Prišel bo skoraj čas, ko bodo trume »praznih rok« — vi jim pravite brezposelni —, ki med mrzlimi mestnimi stenami zaman prosijo pravice po življenju, bežale iz razvalin nazaj k življenju, na grudo, ki so ji zapekljani obrnili hrbet. Blaznost je, če se na km² nagači človeštvo v stotisoče in tam umira, dočim je še tisoče in tisoče km² zemlje, ki kliče po ljubezni in razumu, da pričarata iz nje kruh. Mari ne?

Tako se bo zravnila vaša »kriza«.

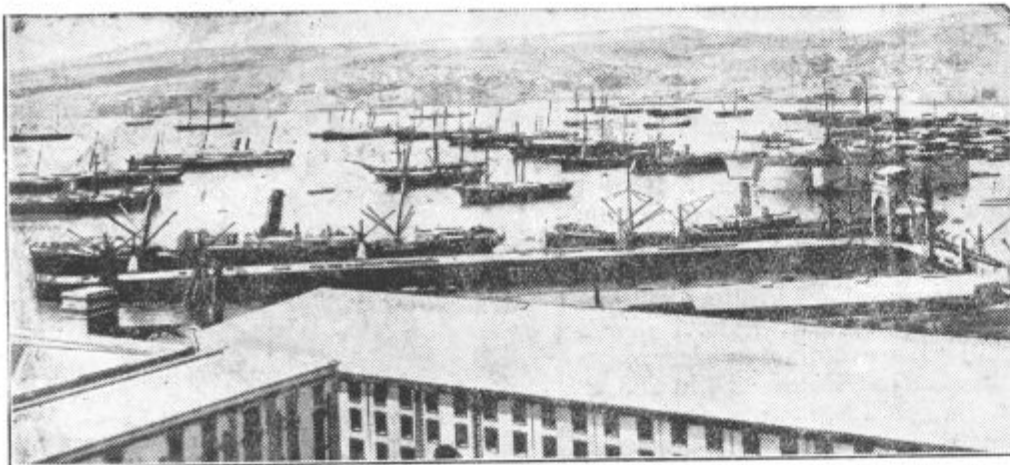
Na drugi strani pa berem le te-le besede:

»Tvoj narod je sin sel, kjer so v navidezno preprostih skladnicah nakopičene vse one energije, ki jih bo bodočnost nujno potrebovala. Seljak pa ne pretirava svoje moči, marveč ustvarja in kuje iz sebe. Le za minljivo dobo vas je ostali svet prerastel in tudi sedaj se čutite podrejeni, ker se ne zavedate še svoje moči.

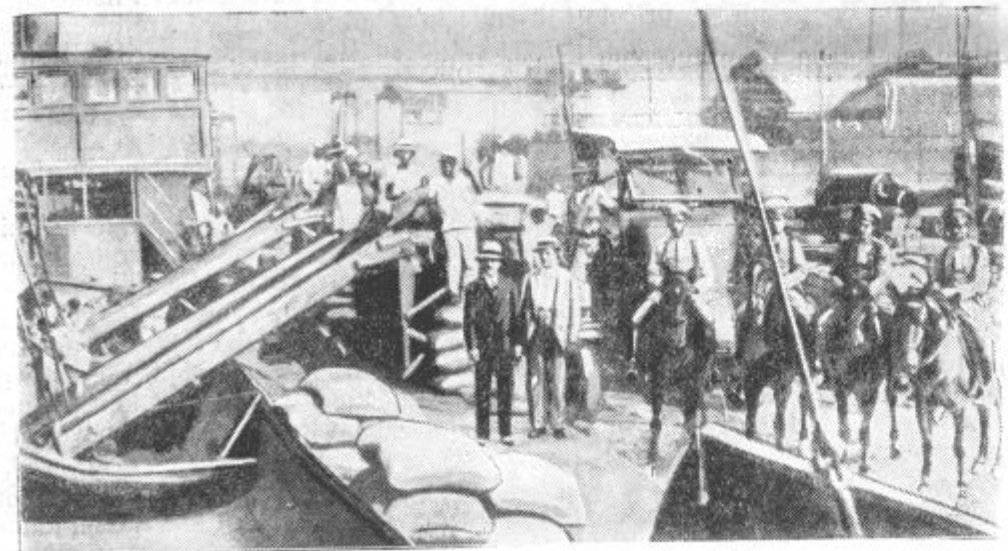
A tudi to krizo boste sami odstranili.

Jaz vam bom naklonjena.«

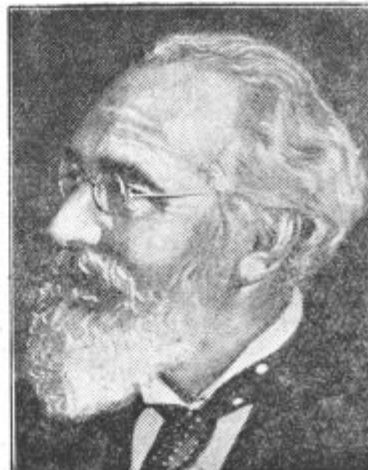
Jaz sem zase prepričan, da se bodo te sanje uresničile. Pa vi, ki mogoče še dvomite?

Upor v republiki Čile. Čilensko vojno brodovje, kolikor ga je zasidranega v pristanišču Valparaiso, se je uprlo. Upor obeta postati zelo resen in sedanji vladi nevaren. Na sliki vidimo pristanišče z vojnimi ladjami.

Krst največjega zrakoplova na svetu. Soproga predsednika Zedinjenih držav Hoover-ja je pred kratkim krstila največji zrakoplov na svetu »Akron«. Slavnosti je prisostvovalo nad 10.000 ljudi.

Prof. Lujo Brentano. Znameniti učenjak na narodno-gospodarskem polju in odlični socialni politik prof. Lujo Brentano je umrl v Monakovem v visoki starosti 87 let. Lujo Brentano je bil rojen 18. decembra l. 1844. v Aschaffenburgu. Učil je na vseučiliščih v Vratislavi, v Strassburgu, na Dunaju, v Lipskem in Monakovem.

Povodenj na Kitajskem. Na sliki vidimo preplavljeno železniško progo pri mestu Hankau. (Slika na levi.)

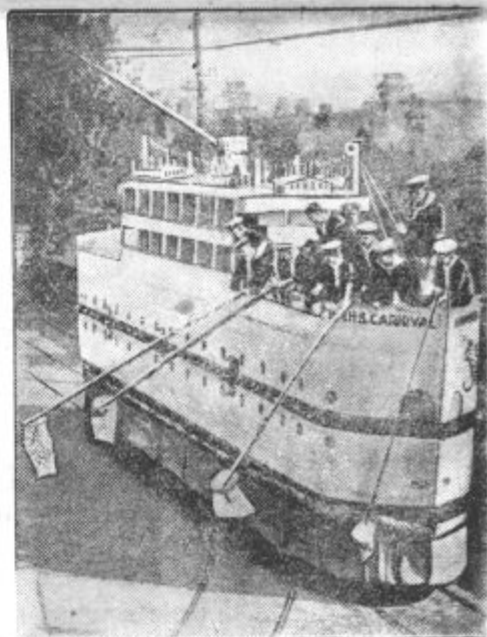
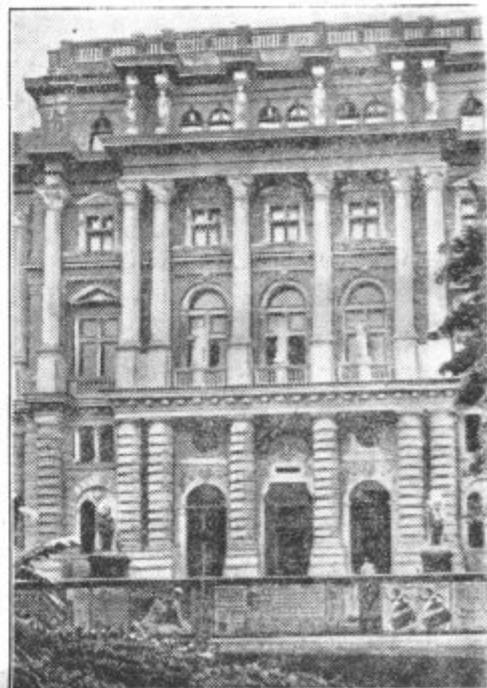
Dunajska justična palača popravljena. Leta 1927. meseca julija je prišlo na Dunaju do težkih nemirov. Takrat so ljudje zažgali krasno justično palačo. Sedaj je palača zopet popravljena. (Slika na desni.)

V Braziliji mečejo kavo v vodo. V pristanišču Rio nalagajo kavo na ladje pod varstvom vojaštva, potem pa jo odvažajo in mečejo v morje; tako hočejo preprečiti prehod kavdec cen za ostalo kavo. (Slika na levi.)

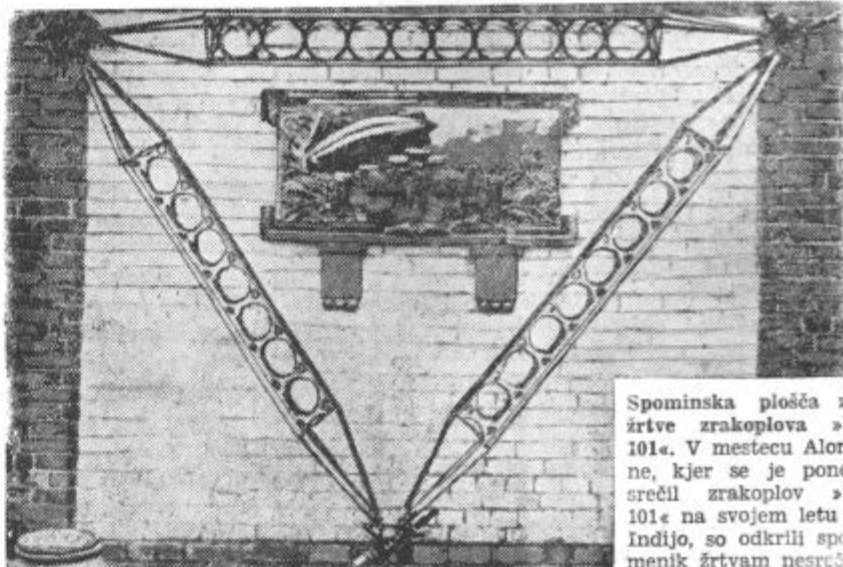
Vojna ladja na tračnicah. V Londonu so nedavno priredili zabavo v korist bolnišnicam. Na zabavi je vzbujala veliko pozornost vojna ladja na tračnicah cestne železnice. Kot »vojno ladje« so namreč preuredili star voz cestne železnice, na ladji pa so stali pomorski kadetje s puščicami za nabitje darov. (Slika na desni.)

Thorvald Strauning, danski ministrski predsednik.

Širite
Kmetški
list!

Spominska plošča z žrtve zrakoplova »R 101«. V mestecu Alonne, kjer se je pone srečal zrakoplov »R 101« na svojem letu v Indijo, so odkrili spomenik žrtvam nesreče.

Kitajska vlada bo nakupila v Ameriki velike množine žita za one milijone stradalnih, ki jih je zadela poplava.

Brezposelnih je na Angleškem 2 milijona 734.000 oseb, kar pomeni največje število v vseh letih.

Fordove tovarne v Ameriki so pričele s pojačanim delom. Sredi septembra je bilo zaposlenih okoli 50 tisoč delavcev.

Bolgarska vlada je odpustila večje število policajev, ki so se po odpustitvi združili in pričeli ropati in krasti v okraju Oražovica. Nekaj članov roparske tolpe so aretirali.

Silen vihar je uničil in potopil v kitajskih vodah 200 ribiških ladij. Večina ribičev je utonila.

Žrtve francoskih Alp. Na Montblanc v francoskih alpah je odšla pred tednom skupina 4 turistov, ki jih je zajel vihar sredi gorovja, od koder se niso mogli rešiti.

Padee cen borznih sedežev v Newyorku. Cena za borzne sedeže v Newyorku, ki je znašala še lani 500.000 dolarjev, je v zadnjem času skokoma padala in je padla pred par dnevi pod 200.000 dolarjev na 192 tisoč dolarjev.

Štednja angleškega kralja. Izredno težak položaj angleškega gospodarstva je dovedel tudi kralja do tega, da je znižal svojo civilno listo za 50 tisoč funtov.

Druga balkanska konferenca se bo vršila od 11. do 20. oktobra v Carigradu. Konference se bodo udeležili zastopniki vseh balkanskih držav.

Polom ameriških bank se nadaljuje. Te dni je ustavila plačila banka Maryland Central Company v Baltimoru s 14 podružnicami. Banka ima 14 milijonov dolarjev vlog (784 milijonov dinarjev).

Dobičkanosna služba. Kinomatografska igralka Marijon Davies je plačala newyorški davkarji 825.000 dolarjev dohodnine za svoj igralski zaslužek.

Srebro kot podlaga papirnatemu denarju. Angleži in Amerikanci so dali pobudo za sklicanje mednarodne konference srebra. Vzpostavi naj se na novo dvokovinski sistem zlata in srebra, in naj se srebro določi na dvajsetino vrednosti zlata ter naj se prizna kot polnovredno plačilno sredstvo. Načrt je ugoden zlasti za Anglijo, ki poseduje okoli 80 odstotkov vsega srebra.

Madžarske gospodarske težave. Madžarski gospodarski položaj je skoro brezupen. Madžarska ne more prodati niti najmanjših količin svojega žitnega pridelka v tujini. Cene so padle več ko za polovico. Z Avstrijo je sicer Madžarska sklenila pogodbo, da bo Avstrija pokupila velik del madžarskega žita, toda Romuni so navozili na Dunaj toliko pšenice in po takšnih cenah, da se za madžarsko žito nihče ne briga. Italijanska tržišča je preplavila Rusija z žitom po izredno nizkih cenah, Francija in Češkoslovaška pa uvažata le romunsko blago in blago drugih držav.

Voditelj indijskih nacionalistov Mahatma Ghandi je prispel v London, kjer so ga navdušeno sprejele številne množice.

V nebesa bi rad — pa je obležal mrtev na tleh neki Gregor Malevani, ki je ustanovil iz pravoslavnih vernikov versko ločino ob poljsko-ruski meji. Malevani je bil pravoslavni dijakon. Sprl se je s svojim župnikom in zgradil svojo kapelico z naslovom »Salomonovo svetišče« in ustanovil lastno cerkev. Te dni je zbral vernike in jim rekel, da je napočil dan njegovega vnebohoda. Zrastla mu bodo krila in bo kot angel zletel v nebesa. Res se je povzpela na visoko drevo, zamaknjem vernikom pridigal božje nauke in skočil — na tla, ker mu niso hotele zrasti peruti. Obležal je na mestu mrtev.

Vojaki opremljeni z radio aparati. Jezdec ameriške armade so opremljeni z brezžičnimi sprejemnimi postajami za anteno mu služila, ki je ovita z žico.

Okusna in zdrava je »Kolinska kava«

Ig. V nedeljo dopoldne 13. t. m. se je vršil sestanek agrarnih interesentov na Igu pri Ljubljani. Poročal je g. dr. Janže Novak ob velikem številu zanimancev ter žel splošno pohvalo za vsa njegova izvajanja. Tudi odbor gozdne in pašniške zadruga na Igu se mu tem potom najtopleje zahvaljuje. — Odbor.

Spor med papežem in Mussolinijem bo kmalu popolnoma poravnani, kar se bo zgodilo s posetom Mussolinija pri papežu. V smislu novega sporazuma mora Katoliška akcija popolnoma opustiti vsako politično agitacijo in se pečati le z verskimi zadevami.

Zamorski kralj Alfiva Ogo v afriški pokrajini ima 400 žen in 600 otrok tako da tvori njegova družina dober del podložnega naroda.

Največjo letalsko brzino je dosegel te dni neki angleški letalec, ki je preletel z aeroplanom 648 km na uro. S to brzino bi prispel v 8 urah iz Evrope v Ameriko.

Dobičkanosna služba. Rumunska vlada je odredila strogo preiskavo proti bivšemu predsedniku senata Romuli Bailli, odkod izvira njegovo premoženje. Preden je g. Baila postal predsednik senata, je imel pol milijona dolga, sedaj pa cenijo njegovo premoženje na 18 milijonov dinarjev.

Žalec v Savinjski dolini, dne 9. septembra 1931. Pri zelo živahnem razpoloženju in rastočih cenah — do 12 Din za 1 kg — je razprodanih čez 60% letošnjega pridelka. V javni Oznamovalnici za hmelj se je letos — nova sezona — signiralo že nad 700 težkih bal. Društveni odbor.

XI. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Žalec v Savinjski dolini, dne 12. septembra 1931. Nakupovanje se nadaljuje po cenah od 9—12 Din za 1 kg; 80% letine 1931 že v drugih rokah. — Društveni odbor.

Banovinska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu objavlja dodatno k svojemu razpisu šolskega leta, da znaša po odredbi kraljevske banske uprave v Ljubljani z dne 22. avgusta 1931 III - No. 10650/1 oskrbnina v šolskem letu 1931-32 za plačujoče učence mesečno 400 Din. Nekaj mest je brezplačnih, oziroma za polovico plačila in se bodo oddala pridnim sinovom manj premožnih in revnejših posestnikov in pa drugim ubožnim učencem.

Mož, ki dobro živi od nezgod.

V Chicagu v Zedinjenih državah živi neki Billy Love, ki praznuje sedaj zanimiv jubilej: slavi namreč svojo stoto nezgodo! Mož seveda ni posebno zdrav, kar pri tolikem številu prestanih nezgod tudi ni mogoče; vsaj še ni dolgo tega, kar si je mož svoje četrto rebro že 32-tič polomil, nekaj drugih delov telesa pa ima tudi precej občutno poškodovanih.

Billy Love je veljal že od nekaj za človeka, ki ga sreča nikdar ne zapusti. Polomil si je pri raznih nesrečah že vse kosti, pa je

vseeno ostal živ. Vozil se je sedemkrat z železnico baš tedaj, ko je ta ali oni vlak skočil iz tira, toda Billy je dobil vselej le lahke poškodbe. Pri neki nesreči pa, ki je zahtevala 80 žrtev in 200 ranjencev, Billy-ja ni bilo zraven — zamudil je vlak, ker si je bil tik pred odhodom privoščil še vrček piva. V nekem drugem mestu je ušel iz cirkusa slon, ki je divjal po mestnih ulicah. Tudi Billy-ju je stopil na noge; bilo je pa tam tudi precej žarečega oglja po tleh in na to oglje je stopil slon. Slona je speklo in zato je hitro stopil z Billy-jeve noge.

Proti nezgodam je bil Billy seveda zavarovan, toda sedaj se ga že branijo vse zavarovalne družbe. To pa Billy-ja ne briga dosti, ker se je od dosedanjih zavarovalnin že toliko prihranil, da lahko mirno zre v bodočnost. Jubilej njegove stote nezgode pa je praznovala z njim vred vsa Amerika in vsi listi so objavili pri tej priliki njegovo sliko.

Preganjajte podgane!

Razne nalezljive bolezni ne prenašajo samo ljudje drug na drugega, ampak tudi živali prenašajo strupene klice (kali) bolezni na ljudi. Med živalmi, ki prenašajo bolezni, so pa najbolj nevarne muhe, bolhe in podgane.

O muhah vemo, kaj vse oblezejo. Muha se vsede na vsako umazanijo, ki je polna bolezenskih kali, pa prenaša te kali tudi na človeka. Prav tako je z bolhami. Tudi bolhe se rede najbolj v umazaniji, od tam pa prenašajo bolezni na ljudi.

Proti bolham in muham je edino uspešno sredstvo kolikor mogoče velika snaga v človeških bivališčih in v njihovi okolici. Kjer poznajo vodo, milo in krpo, tam ni niti muh niti bolh.

Podgane pa prenašajo posebno kali legarja (tifusa), griže in kolere. Nekateri pravijo celo, da prihaja tudi steklina od podgan — pes, ki ga ugrizne taka podgana, steče.

Poleg tega pa je podgana za človeško družbo velika socialna nevarnost, ker se namreč neverjetno naglo plodi. Samica vže namreč na leto do 40 mladičev. Podgana se tudi krajevno naglo širi, ker gre po 15 kilometrov daleč proč od svojega kraja. Na ladjah pa se podgana prepelje tudi preko morja. V gospodarskem oziru dela podgana strahovito škodo zaradi svoje požrešnosti, ki presega vse meje. Pri vsem tem pa je podgana silno prebrisana žival in drzna do skrajnosti in se tudi človeka ne boji. V Zedinjenih državah so preračunali da napravijo podgane na blagu škode za 1 milijardo dolarjev na leto, v Nemčiji naredo škode za 200 milijonov mark (1 marka je 14 dinarjev), na Francoskem pa za 1 milijardo frankov.

Zatiranje podgan je torej zelo važno gospodarsko delo. V nekaterih severnih deželah (na Švedskem in na Norveškem) je zatiranje podgan zakonita dolžnost prebivalstva. Tam imajo določene posebne dni, ko mora vse iti na zatiranje podgan, občine pa plačujejo posebne nagrade za vsako zatrto žival. Na Danskem zatro take dni po 4 in še po več milijonov podgan. Čeprav so te številke visoke, vendar niso v nikakem razmerju s plodovitostjo te živali. S poskusi so dokazali, da uničevanje samcev nič ne vpliva na rodovitnost samic; samice so imele pač po več samcev. Če so pa uničili več samic, so se samci kar drug drugega požrli v boju za samice.

Strokovnjaki za zatiranje podgan še dandanes niso našli uspešnega sredstva proti tej nadlogi. Pasti so sicer dobre, ampak malo zaležejo. Podgana namreč obvoha vonj človeške roke in navadno zbeži od pasti. Zato poskušajo dandanes zatirati podgane tako, da jih zastrupe nekaj z nevarnimi bacili, da polagoma oboli kolikor mogoče mnogo podgan, zatirajo pa jih ponekod tudi že s strupenimi plini.

L. Möschl, Rače:

Preddelavci krompirja za svoje pravice

Gospodarska kriza na našega kmeta pritiska od dne do dne jačja, dan za dnevom terja nove žrtve, dan za dnevom poje boben...

Kmet je in ni. Je, kadar je treba plačevati davke, je kadar se vpraša kdo bo skrbel in delal za milijone želodcev, da jih nasiti, je kadar se poljubi komu na račun kmeta lahko živi in je, kadar je treba žuljavih rok, da omogočajo tisočim in tisočim lahko življenje na račun znojnega čela že omahujočega kmeta. Ni pa, in ne pozna se ga, kadar je potreba, da ima kmet tudi svojo besedo, to je takrat, ko pride čas vnovčevanja njegovih težko pridelanih pridelkov.

Trgovec, industrijalec, kakor obrtnik, diktirajo svojim produktom cene in to na podlagi točnega kalkulacijskega računa. Tu velja načelo: Materijal, delo in zaslužek so podlaga za določitev prodajne cene. Za tako od producenta določeno ceno mora kmet plačati v trgovini kupljene potrebščine in bodi si to potrebne za vsakdanje življenje ali pa potrebne za njegovo obratovanje in delo v gospodarstvu. Žal, da je danes tako, da kadar kmet kupuje, mu trgovec diktira cene in kadar kmet prodaja, mu spet trgovec diktira ceno. Vse dotlej, dokler kmet ne bo izprevidel te napake in dokler kmet ne bo začel diktirati sam cene svojim pridelkom, bo ostal suženj izkoriščajoče manjšine. Da manjšine! 80% vsega prebivalstva v Jugoslaviji je skoraj kmetskega. In teh 80% si pusti mirno diktirati od ostalih 20% cene od sebe pridelanega blaga.

In zakaj tako? To pa le radi tega, ker naš kmet premalo misli in računa, kako bi dosegel boljše cene svojim pridelkom, in pa zato, ker premalo upošteva moč skupnosti — moč združništva. Kmetu je neobhodno potrebno, da točno, kakor vsak trgovec upošteva v trgovini one najglavnejše momente, kateri igrajo najvažnejšo vlogo pri dvigu ali padcu cen.

Mi vsi dobro vemo, da čim več je gotovega blaga na razpolago in čim večja je ponudba, tem nižje so cene in nasprotno čim manjša je ponudba in čim manj je gotovega blaga na trgu, tem večje je povpraševanje in tem boljša je cena. (Najlepši primer: lanska in letošnja sadna trgovina.)

To preizkušeno trgovsko načelo so letos naši kmetje na Ptujem polju še pravočasno razumeli. Spoznali so in se do dobra prepričali o situaciji in stanju krompirja. Krompir je namreč glavni pridelek kmeta na Ptujem polju in zato cena tega odloča o gospodarski aktivnosti ali pasivnosti tukajšnjega kmeta.

Kmetje iz obširnega Ptujkega polja, srezov Maribor l. b. in Ptuj so ugotovili, da letošnji pridelek krompirja nikakor ni preobil, temveč, da bo poprej istega primanjkovalo za potrebe Jugoslavije, kakor pa ostalo. Dobro so ugotovili, da je v južnejših krajih Jugoslavije bil pridelek krompirja vsled velike suše daleč pod normalo. Isto je tudi glede množine krompirja skoraj v vseh delih Dravske banovine, kjer se prideluje krompir za prodajo. Ugotovili so pa tudi to, da Jugoslavija v teku 13 let njenega obstoja, razen leta 1928. ni imela še nikdar nadprodukcije v krompirju. Za o tudi odpade vsaka bojazen, da se isti letos ne bi vnovčil. Edino leta 1928. je na celem Ptujem polju ostalo neprodanega krompirja, mnogo rečeno 10 vagonov, kar je proti okrog 3000 vagonom, skoraj ravno toliko, kakor nič. Tudi konkurence od zunaj se nam ni bati, dokler ne preseže naš krompir one cene, ki bi omogočala uvažati krompir iz tujih sosednih držav. Tu nas štiti visoka uvozna carina. Pri ceni 1.— Din za 1 kg smo še mi vedno dolgo najcenejše tržišče za krompir.

Na podlagi zgoraj navedenih ugotovitev, so si kmetje iz Ptujkega polja, z namenom, da skušajo doseči svojim pridelkom primerne in odgovarjajoče cene, ustanovili pred kratkim ča-

som-močno zadrugo, čije namen je, da štiti kmeta baš v tem, da bo potom iste dosegel za svoj krompir ono pravično in pošteno ceno, ki mu gre.

Dobrih 14 dni je komaj minulo od prvih predpriprav za ustanovitev zadruge in že so se pokazali neverjetno lepi uspehi. V početku sezone se je plačeval krompir po 1.— Din za 1 kg. V teku 3 tednov trajajoče trgovine so prekupčevalci izbili ceno na 60 par. Danes pa, ko so kmetje združeni v svoji zadrugi, trdni in odločni, se dejansko plačuje krompir že spet po 1.— Din za 1 kg. Resnica je, da se sicer zaenkrat nekoliko manj naklada, to pa le zato, ker so gotovi kupci odšli v manjša tržišča naše banovine, kjer se kmet v tem še ni organiziral in da tam kupujejo še nekaj ceneje. Naš kmet na Ptujem polju si je pa svojega uspeha v zadrugi svest, kajti dobro ve, da čim poprej bodo ona manjša tržišča prazna, tem poprej in tem bolj bodo kupci prisiljeni plačati njemu, odnosno zadrugi ono ceno, ki jo bo on zahteval.

Zeleti bi samo bilo, da bi se kmetje iz ostalih delov Dravske banovine organizirali in zjedini, kakor so se njih tovariši na Ptujem polju, da tako tudi oni dobe za svoj krompir primerno in odgovarjajočo ceno. (Potrebne informacije nudi vsak čas pisec radevolje brezplačno.)

Gotovo pa je in to moramo odkrito priznati, da ako bi se ne bili kmetje največjega tržišča krompirja v Jugoslaviji, to je Ptujkega polja, združili v svoji vnovčevalnici in ako bi tako vestno ne izpolnjevali navodil zadruge, da bi danes z njimi vred tudi ostali kmetovalci Dravske banovine prodajali krompir komaj še po borih 50 par za 1 kg, to pa kljub temu, da stane ta producenta, to je kmeta samega najmanj 75 par.

Komisije za pregled in razredbo izvoznega sadja

Na podstavi čl. 25. pravilnika o kontroli presnega sadja, namenjenega za izvoz, z dne 3. VI. 1931, Službeni list št. 298/47 ex 1931 (Službene novine z dne 12. VI. 1931, št. 130/XL) ter čl. 22. pravilnika o trgovini s suhimimi slivami in marmeladom z dne 3. VI. 1931 (Službene novine št. 130/XL) in po izkazani potrebi ter predlogu zainteresiranih trgovskih in združnih organizacij odredim, da se postavijo:

I. Komisija za pregled in razredbo sadja po označenih pravilnikih

a) v Ljubljani: Komisiji predseduje g. Humek Martin, višji sadjarski nadzornik v p., član in namestnik predsednika je g. Trampuž Franc, kmetijski svetnik kr. banske uprave, in član g. Kafol Franjo, strokovni tajnik Kmetijskih združenj, in g. Besednjak Alfonz, ravnatelj Gospodarske zveze, vsi v Ljubljani;

b) v Celju: Komisiji predseduje g. Dolinar Janko, okrajni kmetijski referent v Celju, član in namestnik je g. Levstik Miloš, nadučitelj v p. na Miklavčevem hribu št. 22, občina Celje okolica, in član g. Gorican Franc, posestnik v Višnji vasi, pošta Vojnik;

c) v Mariboru: Komisiji predseduje g. inž. Ferlic Pavel, okrajni kmetijski referent za Maribor l. br., član in namestnik g. Rudl Franc, ravnatelj Sadjarske zadruge v Mariboru, člana g. Frangeš Fr., veleposestnik v Hočah in g. Blažević Josip, ekonom v p. v Studencih pri Mariboru;

č) v Ptujem: Komisiji predseduje g. Zupanc Josip, okrajni kmetijski referent v Ptujem, član in namestnik g. Pevec Rudolf, predsednik društva sadnih trgovcev v Ormožu, in član g. Sagadin Ludvik, tajnik cestnega odbora v Ptujem;

d) v Ljutomeru: Komisiji predseduje g. Znidarič Jakob, okrajni kmetijski referent v Ljutomeru, član in namestnik g. Rajh Jakob, član banskega sveta in veleposestnik v Ljutomeru, in član g. Pučnik Anton, ekonom v Nunski grabl št. 30, občina Presika;

e) v Murski Soboti: Komisiji predseduje g. inž. Skubic Josip, okrajni kmetijski referent v Murski Soboti, član in namestnik g. inž. Sadar Vinko, ravnatelj kmetijske šole v Rakičanu, član g. Kampl Avgust, veletrgovec v Nuskovi, pošta Rogoševci, in

f) v Novem mestu: Komisiji predseduje gosp. Malasek Franc, okrajni kmetijski referent v Novem mestu, član in namestnik g. Filipič Franc, pomočnik okrajnega kmetijskega referenta v Novem mestu, člana g. Brule Franc, župan v Hrušici, občina Stopiče, in g. Flego Anton, strokovni učitelj na Grmu pri Novem mestu.

II. Komisariji:

1. Za okraj Ljubljana okolica: g. inž. Muck Oton, okrajni kmetijski referent v Ljubljani.

2. Za okraj Logatec: g. Pečovnik Konrad, okrajni kmetijski referent v Logatcu.

3. Za okraj Kranj: g. Sustič Josip, okrajni kmetijski referent v Kranju.

4. Za okraj Radovljica: gosp. inž. Ratej Ivan, okrajni kmetijski referent v Radovljici.

5. Za okraj Kamnik: g. Hladnik Jakob, okrajni kmetijski referent v Kamniku.

6. Za nakladalne postaje na železniški progi Kresnice—Zagorje: g. Godec Anton, posestnik na Mali gori št. 5, občina Kresnice.

7. Za okraj Laško: g. Zupan Ivan, okrajni kmetijski referent v Laškem.

8. Za okraj Krško in nakladalno postajo Sevnica: g. Ambrož Gabrijel, okrajni kmetijski referent v Krškem.

9. Za nakladalno postajo Petrovce, Zalec, št. Peter: g. Dolinar Janko, okrajni kmetijski referent v Celju.

10. Za nakladalne postaje ob železniški progi Polzela—Šoštanj: g. Plesec Franc, posestnik v Šmartnem ob Paki.

11. Za nakladalne postaje ob železniški progi Pesje—Velenje—Paka: g. Stopar Vinko, nadučitelj v Velenju.

12. Za nakladalne postaje ob železniški progi Gornji Dolac—Slovenjgradec: g. Wernig Franc, okrajni kmetijski referent v Slovenjgradcu.

13. Za okraj Dravograd: g. Zdolšek Alfonz, okrajni kmetijski referent v Prevaljah.

14. Za nakladalne postaje ob železniški progi St. Jurij—Grobeljno in Ponikva: g. Vardjan Fran, strokovni učitelj na kmetijski šoli v St. Jurju ob juž. žel.

15. Za nakladalne postaje ob železniški progi št. Vid—Mestinje: g. inž. Oblak Ivan, okrajni kmetijski referent v Šmarju pri Jelšah.

16. Za nakladalne postaje ob železniški progi Poljčane—Zreče: g. Nemeč Ivan, okrajni kmetijski referent v Konjicah.

17. Za nakladalne postaje ob železniški progi Kostivnica—Rogaška Slatina—Rogatec: g. Novak Ivan, ekonom banovinskega zdravilišča v Rogaški Slatini.

18. Za nakladalne postaje Slov. Bistrica in Pragersko: g. Gornjak Vinko, ekonom v Slovenski Bistrici.

19. Za nakladalne postaje ob železniški progi Rače—Hoče: g. Kuret Vladimir, okrajni kmetijski referent v Mariboru.

20. Za nakladalne postaje Pesnica—št. II: gosp. inž. Forlic Pavle, okrajni kmetijski referent v Mariboru.

21. Za nakladalne postaje ob železniški progi Limbuš—Fala: g. Šumenjak Janko, vodja trsnice v Prekah, pošta Limbuš.

22. Za nakladalne postaje od Sv. Lovrenca do Trbonj: g. Mravljak Ivan, ekonom in sadjar v Vuhredu.

23. Za nakladalne postaje od Cirkovc do Ptujem: g. Zupanc Josip, okrajni kmetijski referent v Ptujem.

24. Za nakladalne postaje od Moškanjcev do Ormoža: g. Šega Anton, ravnatelj kmetijske šole v p. v Ptujem.

25. Za nakladalno postajo Središče: g. Kosl Anton, šolski ravnatelj v p. v Središču.

26. Za nakladalne postaje Križevci pri Ljutomeru—Gornja Radgona: g. Glaser Joško, upravnik banovinske trsnice in drevesnice pri Kapeli št. 4, pošta Slatina-Radenci.

27. Za nakladalne postaje ob železniški progi Veržej—Dokležovje: g. Rajh Jakob, član banskega sveta in veleposestnik v Ljutomeru.

28. Za nakladalno postajo v Beltincih: g. inž. Sadar Vinko, ravnatelj kmetijske šole v Rakičanu pri Murski Soboti.

29. Za nakladalne postaje ob železniški progi Puconci—Hodoš: g. inž. Skubic Josip, okrajni kmetijski referent v Murski Soboti.

30. Za okraj Dolnja Lendava: g. Lipovec Janko, okrajni kmetijski referent v Dolnji Lendavi.

31. Za okraj Brežice: g. Mohorčič Vladimir, okrajni kmetijski referent v Brežicah.

V krajih, za katere ni postavljen komisar, izvrši pregled in razredbo sadja komisar iz najbližjega kraja ob izvoznikovih stroških, če bi tega ne bilo, pa okrajni kmetijski referent.

Komisija in komisariji vrše svoje posle po določilih III. oddelka cit. pravilnika.

Za svoje delo prejema člani komisij in komisariji nagrade v obliki dnevnice v višini 80 Din.

Vinarska podružnica v Ljutomeru priredi dne 20. septembra 1931 strokovno predavanje v prostorih gostilne g. Zavratnika v Ljutomeru ob 1/29 uri (po osmi maši). Predava srezki kmetijski referent g. Znidarič in sicer: 1. Ne prenačimo se s trgatvijo, 2. O trgatvi splošno, priprava posode itd., 3. Ravnanje z moštom in cena istega, 4. Čas prvega pretakanja. Ker nam je pouk prav vsem potreben, ter z ozirom na današnje težko stališče, se vsi vinogradniki najvljudneje vabijo, da se tega sestanka v čim večjem številu udeležijo. Prosimo pridite prav vsi, da se pogovorimo tudi o prodaji in ceni letošnjega mošta.

Nekaj podatkov o vremenu.

Za najbolj vroč kraj na svetu smatrajo »dolino smrti«. Ta kraj leži na meji med Kalifornijo in Nevado (v Zedinjenih državah severne Amerike). Tam so merili 10. julija leta 1913. celih 57 stopinj vročine. Tla pa so tam še bolj vroča, ker jih solnce razbela do 70 stopinj vročine! Približno enako vroči so neki kraji v Avstraliji, kjer so merili 21. januarja l. 1845. 55 stopinj vročine! Takoj za temi deželami slede puščave v Ariconi, v Kaliforniji in v Novi Mehiki.

Če bi pa človeka prenesli iz teh najbolj vročih krajev v najbolj mrzle kraje, bi človek

kar strmel nad ogromno razliko, seveda, če bi jo prenesel: razlika znaša namreč nad 120 stopinj. Najbolj mrzlo pa ni na tečajih, ampak je najbolj mrzlo v nekih krajih Sibirije. Pri Verhojansku v Sibiriji se nahaja namreč »tečaj mraza«. Največji mraz tamkaj je znašal l. 1885 celih 68 stopinj pod ničlo; že koncem novembra pa kaže termometer tamkaj okoli 60 stopinj pod ničlo! V polarnih krajih je nekaj topleje: tam imajo navadno le izpod 60 stopinj mraza (pod ničlo).

Zanimivo je tudi to, da noben kraj na zemlji ni popolnoma brez dežja. So sicer kraji (v Egiptu), kjer po 10 let ne pade niti kap-

ljice dežja, so pa zopet kraji, ki jih ni drugega kakor sam dež. Lepo in slabo vreme pa je v veliki meri odvisno od toplotnih razlik v zraku med različnimi kraji.

Valute:

Dati moramo za:

1 švicarski frank	Din	11'02
1 avstrijski šiling	Din	7'97
1 angleški funt	Din	275'20
1 ameriški dolar	Din	56'50
1 francoski frank	Din	2'22
1 češkoslovaško krono	Din	1'68
1 italijansko liro	Din	2'96

NAJBOLJŠI ŠIVALNI STROJI IN KOLESA
„ADLER“ - „Gritzner“
 PLETILNI STROJI „DUBIED“ LE PRI
JOS. PETELINC - LJUBLJANA
 ZA VODO

Telefon št. 2913
 Ček. račun 12.005

KMETJE!
 kupite pri tvrdkah,
 katere nudijo v na-
 sem listu svoje blago

MANUFAKTURO
 blago za moške in ženske
NOVOSTI ZA JESEN
 nabavite najugodnejše pri tvrdki
NOVAK LJUBLJANA
 Kongresni trg št. 15
 (nasproti Nunske cerkve)
 Velika izbira! - Solidna postrežba!

Vsak kmet mora biti naročnik KMETIJSKE MATICE!

L. Mikuš
 Ljubljana, Mestni trg 15
dežniki

Na malo!
 Na veliko!

Ustanovljeno 1839

ZASTOPNIKE

za prodajo šivalnih strojev, separatorjev, koles, gramofonov, elektrotehničnih predmetov i. t. d. pod zelo ugodnimi pogoji sprejememo.

„CENTRA“ trgovina šivalnih strojev i. t. d.
 Ljubljana,
 Poštni predal 248.

Poslano

Kakor smo zvedeli od gotovih ljudi, prodajajo na trgih razni prekupei „sadno drevje“ pod imenom podpisane zadrage. Zadruga si šteje v dolžnost pojasniti javnosti, da jamči samo za ona drevesca, ki so poslana skozi zadrugo po voznem listu, žigosanem z zadrugnim žigom, in tista drevesca, ki so vzeta osebno iz zadrugnih drevesnic.

Drevesničarska zadruga v Dorfarjih.

Fabiani & Jurjovec
 Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 5

Velika zaloga

suknenega blaga za moške in ženske obleke.
 Lepa izbira svilenih rut in različnih šerp.

Krojači in šivilje, pišite po vzorce!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu
Kmetijski hranilni in posojilni dom

Ratna poš. hranilnica št. 14.257   registr. zadruga z neomejeno zavezo   Brzojavni: „KMETSKI DOM“

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica 1   Telefon št. 284

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5 1/2%, brez odpovedi, pri trimesečni odpovedi po 7%, brez odbitka davka na rente

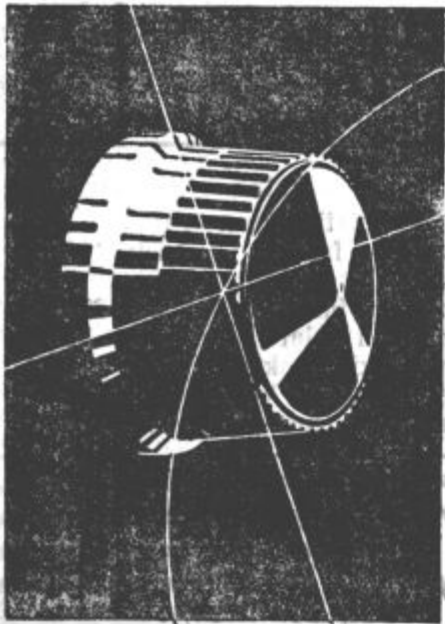
Stanje vlog nad 30.000.000 dinarjev
 Rezerve nad 700.000 dinarjev
 Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog

Vločne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja. POSOJILA daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod najugodnejšimi pogoji

TRAGAJNIŠKE URE: Ob delavnikih od 8 - 12 1/2, in od 3 - 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 - 12 1/2

Podružnici v Kamniku, Glavni trg, in v Mariboru, Slomškov trg 5

Samo eden edini gumb za ravnanje. Brez še tako tihega žvižganja, brez hrupa. Eden edini gumb na vsakem prejemniku 2511! Koliko je to stalo truda. To so najboljja dela tehnika. Najbolji rezultati preciznega dela. Najdovršenejša dela inženirske umetnosti in spretnosti. Radi tega edinega gumba so ustanovili cele delavnice, ateljeje za preizkušnje in laboratorije. Nепrestano, težko delo — delo enega gumba. Ali ta edini gumb predstavlja ogromni napredek na polju radiotehnike.

PHILIPS
PRIJEMNI
APARAT

2511

Philips-ov prejemnik 2511 z enim gumbom za ravnanje!

Prodaja na ugodne mesečne obroke
Pogoje, kataloge in cenike brezplačno
Generalno zastopstvo:

„**Centra**“ trgovina radio-aparaterov gramofonov, koles, šivalnih strojev itd.
Ljubljana, Masarykova cesta št. 12
(nasproti kolodvoru palača Vzajemne zavarovalnice)

EKONOM

Osrednja gospodarska zadruga v
Ljubljani Kolodvorska ulica šte. 7.

Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špicerijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete.

VELIKA ZALOGA vseh vrst umetnih gnojil, modre galice ter najboljšega trboveljskega in splitskega portland cimenta.

Jesensko gnojenje - dvojno gnojenje!

Travnike, sadonosnike, vinograde in njive, na katerih sejemo ozimine, moramo gnojiti v jeseni. Uspeh jesenskega gnojenja v primeri s spomladanskim — dvakratno.

Nitrofoskal-Ruše

vsestransko gnojilo z dušikom, fosforjem, kalijem in apnom, uporabljeno v jeseni, daje pri vseh gospodarskih kulturah dobre pridelke in zboljša kakovost.

Apneni dušik

raztrošen v jeseni na travnike, povzroča zgodnjo košnjo in obilo dobrega sena.

Naročila sprejemajo zadruga, kmetijske podružnice „EKONOM“ v Ljubljani, kakor tudi Tvorница za dušik d. d. Ruše

Laneno olje in vse v stroko
Firnež spadajoče
Emajlne in blago ku-
ostale lake pite dobro,
Cljnaté barve solidno in
Lanene tropine po zmer-
nih cenah pri

MEDIĆ-ZANKI

D. Z. O. Z.

Tovarne olja, firneža, laka in barv
LJUBLJANA MEDVODE - DOMŽALI
Podružnica: Maribor, Novi Sad Lastnik: Franjo Medić

Zahtevajte brezplačni
CENIK
z okr. 1000 slikami

Ura Roskopf . Din **45**
Ista boljša, z dve-
letno garancijo Din **52**
Ista la kvalitete, s
4let. garancijo Din **72**
Budilka z 1 zvon-
cem . . . . . Din **48**
Budilka la, s pet-
letno garancijo Din **70**
Budilka la, z 2 zvon-
cema, s petletno garan-
cijo . . . . . Din **85**

A. Kiffmann, Maribor 90
špecialist samo za boljše ure.

Polnomastni,
polmastni in
trapistovski **SIR**

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah

EKONOM LJUBLJANA
Kolodvorska ulica 7

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks
in kovaški premog

Vam nudi
Družba »ILIRIJA« Ljubljana
Dunajska cesta 46. Telefon 28-20.

500 dinarjev
tedensko plačamo

zgovornim osebam z številnimi poznanstvi.
Perssons - Ljubljana,
Poštni predal 307. —
Znamko za odgovor.

Oblastveno koncesijonirana
šoferska šola
GOJKO PIPENBACHER
Ljubljana, Gosposvet-
ska cesta št. 12

Zahtevajte informacije

Žima za modroce

najboljša in najcenejša
se dobi v tovarni žime

M. Masterl d. z o. z.
v Stražišču pri Kranju